

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: A. Furdui)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: M. Guzun, A. Malfi, I. Dutca)

DECIZIE

30 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Angela Țapu, reprezentată de avocatul Ludmila Ouș,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Ecosem Grup” împotriva Angelei Țapu cu privire la încasarea dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată,
împotriva încheierii din 8 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 13 august 2020, SRL „Ecosem Grup” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Angelei Țapu cu privire la încasarea dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 4 ianuarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a admis acțiunea înaintată de SRL „Ecosem Grup”; s-a încasat din contul Angelei Țapu în beneficiul SRL „Ecosem Grup” suma de 1 279,00 de lei cu titlu de dobânzi de întârziere și cheltuielile de judecată în sumă de 750,69 de lei cu titlu de taxă de stat.

Nefiind de acord cu hotărârea din 4 ianuarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, la 19 martie 2021, Angela Țapu, reprezentată de avocatul Ludmila Ouș, a declarat apel.

Prin încheierea din 8 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de Angela Țapu, reprezentată de avocatul Ludmila Ouș, împotriva hotărârii din 4 ianuarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Ecosem Grup” împotriva Angelei Țapu cu privire la încasarea dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelanta nu a solicitat repunerea în termen; s-a remis în adresa apelantei Angela Țapu cererea de apel cu toate documentele anexate.

La 11 mai 2021, prin intermediul oficiului poștal, Angela Țapu, reprezentată de avocatul Ludmila Ouș, a declarat recurs, solicitând repunerea în termen, casarea integrală a încheierii cu adoptarea unei noi hotărâri de repunere în termen a apelului și restituirea cauzei spre judecare instanței de apel.

În motivarea recursului a indicat că încheierea este neîntemeiată, deoarece apelanta nu a cunoscut despre litigiu, nu a fost legal citată, nu i-a fost comunicată cererea de chemare în judecată, hotărârea, ceea ce a dus la încălcarea dreptului la un

proces echitabil, dreptului la apărare, fiind încălcate principiile nemijlocirii, contradictorialității și egalității armelor în procesul civil.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 8 aprilie 2021.

Materialele cauzei atestă expedierea participanților la proces a copieii încheierii prin scrisoarea de însoțire din 26 aprilie 2021 (f.d. 85), or, la actele cauzei nu se regăsește dovada de recepționare a acesteia de către recurentă.

Astfel, recursul declarat la 11 mai 2021, este în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427, lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Instanța de recurs reține că prin hotărârea din 4 ianuarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a admis acțiunea înaintată de SRL „Ecosem Grup”; s-a încasat din contul Angelei Țapu în beneficiul SRL „Ecosem Grup” suma de 1 279,00 de lei cu titlu de dobânzi de întârziere și cheltuielile de judecată în sumă de 750,69 de lei cu titlu de taxă de stat.

Nefiind de acord cu hotărârea din 4 ianuarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, la 19 martie 2021, Angela Țapu, reprezentată de avocatul Ludmila Ouș, a declarat apel.

Or, prin încheierea din 8 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de Angela Țapu, reprezentată de avocatul Ludmila Ouș, împotriva hotărârii din 4 ianuarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Ecosem Grup” împotriva Angelei Țapu cu privire la încasarea dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelanta nu a solicitat repunerea în termen; s-a remis în adresa apelantei Angela Țapu cererea de apel cu toate documentele anexate.

În debut, Colegiul menționează că în conformitate cu art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Art. 362 alin. (2)-(3) Cod de procedură civilă, statuează că termenul de apel se întrerupe prin decesul participantului la proces care avea interes să facă apel sau prin decesul mandatarului căruia i se comunicase hotărârea. În astfel de cazuri, se face o nouă comunicare la locul deschiderii succesiunii, iar termenul de apel începe să curgă din nou de la data comunicării hotărârii. Pentru moștenitorii asupra cărora au fost instituite măsuri de ocrotire judiciară sau pentru cei dispăruți fără veste termenul

curge din ziua în care se numește tutorele sau curatorul. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

În conformitate cu art. 26 alin. (1), (2) Cod de procedură civilă, procesele civile se desfășoară pe principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale.

Contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părțile și ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu pricina dată judecății și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței.

Mai mult, în conformitate cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Prin prisma normelor de drept precitate în coroborare cu actele cauzei, Colegiul consideră întemeiată concluzia instanței de apel, prin care a indicat că apelanta Angela Țapu urma să declare apel până la data de 3 februarie 2021, inclusiv, însă cererea de apel a fost depusă la data de 19 martie 2021 (f.d. 77), cu depășirea termenului de 30 de zile prevăzut de lege, fără ca apelanta să solicite repunerea în termen.

Colegiul reiterează că în conformitate cu art. 116 alin. (1), (2) și (3) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Cererea de repunere în termen se depune la instanța judecătorească care efectuează actul de procedură și se examinează în ședință de judecată. Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor însă nu împiedică soluționarea repunerii în termen. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Astfel, cererea de repunere în termen a apelului, în orice caz, trebuie să fie exprimată prin inițiativa persoanelor care contestă actul judecătoresc, or, repunerea în termen trebuie neapărat să fie solicitată de către parte, instanța neavând posibilitate, în lipsa unei dispoziții legale exprese, să o pronunțe din oficiu cu încălcarea principiului dreptului de dispoziție a părților, chiar și în ipoteza în care din ansamblul materialului probator administrat în dosar ar reieși că partea a fost împiedicată de un motiv justificat în a-și îndeplini actul de procedură în termen, or apelant, în speță, nu a solicitat repunerea în termen.

În interpretarea corectă a prevederilor art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, este de înțeles că termenul declarării apelului se calculează nu de la momentul comunicării dispozitivului hotărârii, nu de la data depunerii cererii de întocmire a hotărârii integrale, dar de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Respectiv, aceste prevederi legale sunt aplicabile atât pentru partea, care a fost prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii, cât și pentru partea care a fost absentă. Prin urmare, legislația nu prevede alte excepții privitor la termenul de declarare a apelului.

Astfel, se reține că în cuprinsul cererii de apel apelanta nu a solicitat repunerea în termen, respectiv apelul a fost declarat cu omiterea termenului, prin urmare instanța de apel întemeiat a concluzionat că se întrunesc temeiurile de restituire a cererii de apel, ca fiind depusă cu depășirea termenului de prescripție prevăzut de lege, or, termenul de apel este un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea acestuia atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Totodată, cu referire la argumentele recurenteii în privința ne citării, Colegiul învederează că, urmare a nerecepționării plicului, instanța prin anunț public a notificat pârâta despre înaintarea acțiunii, precum și a informat-o despre necesitatea prezentării la sediul instanței pentru a-i fi înmânate copiile de pe acte (f.d. 45).

Mai mult, Colegiul învederează că ulterior emiterii hotărârii primei instanțe, însăși reprezentantul recurenteii, avocatul Ludmila Ouș, în cererea sa adresată primei instanțe a indicat adresa de domiciliu a reclamantei/ recurente, la care susține că aceasta nu locuiește (f.d. 52).

În sensul art. 10 alin. (1)-(3) Cod de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce.

Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Analizând materialele cauzei, prin prisma argumentelor expuse de recurentă, Colegiul consideră că instanța de apel întemeiat a considerat că cererea de apel urma a fi restituită, în cazul în care apelul a fost declarat în afara termenului legal și nu a fost solicitată repunerea în termen a apelului.

Astfel, Colegiul consideră neîntemeiat argumentul recurenteii, precum că apelul urmează a fi repus în termen, deoarece precum denotă actele cauzei hotărârea primei instanțe a fost pronunțată la data de 4 ianuarie 2021, pe când apelul a fost depus abia la data de 19 martie 2021, în afara termenului legal și fără a fi solicitată repunerea în termen.

Pe cale de consecință, instanța de judecată consideră că recurenta a demonstrat o neglijență a drepturilor sale procedurale stipulate în legislația națională. Or, ultima trebuia să întreprindă toate măsurile necesare de a-și proteja drepturile de acces la instanță. Contrar celor menționate, nu a dat dovadă de promptitudine în vederea exercitării căii de atac în termen.

În astfel de circumstanțe, instanța de judecată decelează că acțiunile recurenteii privind depunerea cererii de apel la data de 19 martie 2021, împotriva hotărârii din 4 ianuarie 2021 nu constituie decât o ignorare a acesteia de a-și respecta drepturile și obligațiile procedurale, în condițiile când art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) Cod de procedură civilă, care obligă părțile de a se folosi cu bună-credință de drepturile lor procedurale.

Aici se impune a evidenția că CtEDO, în jurisprudența sa promovează, cu consecvență cu titlu de principiu obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11.09.2007).

Articolul 6 §1 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, garantează fiecăruia dreptul de a se adresa unui tribunal pentru ca ultimul să se pronunțe asupra drepturilor și obligațiilor sale civile.

Totuși, „dreptul la o instanță” nu este absolut. Acesta poate fi, prin natura sa, supus limitărilor, deoarece dreptul de acces, prin sine, cere reglementare din partea statului.

În acest context, este de menționat că limitarea accesului la o curte sau la un tribunal nu se conciliază cu art. 6 § 1 al Convenției decât în cazul în care acestea urmăresc un scop legitim și există un raport de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul vizat.

Conform practicii CtEDO restricția impusă accesului la o instanță judecătorească sau un tribunal nu va fi compatibilă cu articolul 6 § 1, decât dacă aceasta urmărește un scop legitim și există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit (a se vedea, spre exemplu, Tinnelly & Sons Ltd and Others și McElduff and Others v. the United Kingdom, Reports 1998-IV, p. 1660, § 72; Malahov c. Moldovei, hotărârea din 07 iunie 2007).

Subsidiar, Colegiul precizează că recurenta era obligat să cunoască și să înțeleagă consecințele inacțiunilor sale, având în vedere și faptul că cadrul legal la acest compartiment este clar, simplu și lipsit de obscuritate.

Din considerentele menționate și având în vedere că Curtea de Apel Chișinău, corect a restituit cererea de apel, iar argumentele invocate în recurs poartă un caracter declarativ, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul este neîntemeiat și necesită a fi respins cu menținerea încheierii recurate.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Angela Țapu, reprezentată de avocatul Ludmila Ouș.

Se menține încheierea din 8 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Ecosem Grup” împotriva Angelei Țapu cu privire la încasarea dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat